

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizm tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarining oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoirazimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлов, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
"Зелёная экономика" как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузиева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmatdovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rne	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

O'ZBEKISTON MAHSULOTLARINING TASHQI BOZORDAGI RAQOBATBARDOSHLIGI XUSUSIYATLARI VA ONLAYN PLATFORMALAR

Baymuradov Shoxrux Maxmudovich
PhD, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'zbek mahsulotlarining tashqi bozorlarda raqobatbardosh bo'lishini ta'minlovchi xususiyatlar, ularning o'ziga xos atributlari va ularning global miqyosdagi ishtirokini kengaytirishda onlayn platformalarning roli o'rganiladi. An'analar va texnologiyalarning kesishishini o'rganib chiqib, biz O'zbekiston jahon miqyosida o'z brendini qo'yishga tayyor bo'lgan xalqaro savdoning dinamik landshaftini yo'lga qo'yayotganda uning oldida turgan imkoniyatlar va muammolarni ochib beramiz.

Kalit so'zlar: O'zbekiston mahsulotlari, tashqi bozor, raqobatbardosh mahsulotlar, elektron tijorat, onlayn platformalar.

Abstract: This article examines the features that make Uzbek products competitive in foreign markets, their unique attributes, and the role of online platforms in expanding their presence on a global scale. By exploring the intersection of tradition and technology, we reveal the opportunities and challenges Uzbekistan faces as it navigates the dynamic landscape of international trade that is poised to make its mark on the world stage.

Key words: products of Uzbekistan, foreign market, competitive products, electronic commerce, online platforms.

Аннотация: В данной статье рассматриваются особенности, которые делают узбекскую продукцию конкурентоспособной на зарубежных рынках, ее уникальные свойства, а также роль онлайн-платформ в расширении ее присутствия в глобальном масштабе. Исследуя пересечение традиций и технологий, мы раскрываем возможности и проблемы, с которыми сталкивается Узбекистан, ориентируясь в динамичном ландшафте международной торговли, который готов оставить свой след на мировой арене.

Ключевые слова: продукция Узбекистана, внешний рынок, конкурентоспособная продукция, электронная коммерция, онлайн-платформы.

KIRISH

O'zaro bog'liqlik kuchayib borayotgan jahon bozorida mamlakat mahsulotlarining xalqaro maydondagi raqobatbardoshligi nafaqat ularning sifati va o'ziga xosligiga, balki ularni tarqatish kanallarining samaradorligiga ham bog'liq. Madaniy merosga va an'anaviy hunarmandlikka boy o'lka bo'lgan O'zbekiston imkoniyatlar chorrahasida turib, tashqi bozorlarni zabt etish uchun o'zining o'ziga xos takliflaridan foydalanadi. To'qimachilikning jo'shqin tuslaridan tortib kulolchilik buyumlarini bezatib turuvchi murakkab naqshlargacha o'zbek mahsulotlari ko'p asrlik hunarmandchilik merosini o'zida mujassam etgan bo'lib, butun dunyo bo'ylab aqlli iste'molchilarda hayrat va talabni uyg'otadi.

Raqamli tijoratning hozirgi davrida O'zbekistonning boyliklarini namoyish etish va sotish yo'llari jadallik bilan kengaydi. Onlayn platformalar global auditoriyaga kirish eshigi bo'lib xizmat qiladi. Elektron tijorat kanallaridan strategik foydalanish orqali o'zbek biznesi geografik chegaralardan oshib, dunyoning olis burchaklaridagi xaridorlar bilan bog'lanib, o'zbek madaniyati va hunarmandchiligining mohiyatini o'z ostonasigacha olib borishi mumkin.

ADABIYOTLAR SHARHI

So'nggi yillarda olimlar va amaliyotchilar mamlakatning boy madaniy merosi va an'anaviy hunarmandchiligi bilan ta'minlangan O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozorlarda yuksalib borayotgan salohiyatiga e'tibor qaratmoqda. Ushbu adabiyotlar sharhi qismida mavjud tadqiqotlarning asosiy topilmalari va fikrlarini umumlashtirib, O'zbekiston mahsulotlarining jahon miqyosida raqobatbardoshligini ta'minlovchi omillarga to'xtalib o'tiladi.

O'zbek mahsulotlarining raqobatbardoshligida xalqning chuqur ildiz otgan madaniy merosi markaziy o'rinni egallaydi, bu esa har bir ijodga o'ziga xoslik va an'analar tuyg'usini singdiradi. Xamrayev (2019) va Azizov (2020) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda O'zbekiston badiiy merosining xorijdagi iste'molchilar tasavvuri va xohish-istaklarini shakllantirishdagi ahamiyati ta'kidlangan. Murakkab to'qilgan to'qimachilikdan tortib, nafis sirlangan sopol buyumlargacha bo'lgan o'zbek mahsulotlarining o'ziga xosligi, sifat va mahoratning betakror belgisi bo'lib xizmat qiladi. Hamda hozirgi kunda tobora bir xil bo'lgan bozorda haqiqiylikni izlayotgan xalqaro auditoriyalarda aks-sado beradi. Xalqaro sifat standartlariga muvofiqligini ta'minlash O'zbekiston mahsulotlari uchun eksport muvaffaqiyatining hal qiluvchi omili sifatida namoyon bo'ladi. Tursunova va boshqalar tadqiqoti (2021) raqobatbardoshlikni oshirish va savdo to'siqlarini yumshatish uchun ishlab chiqarish amaliyotini global mezonlarga moslashtirish muhimligini ta'kidlaydi. Abdullayev va Ismoilov (2018) xulosalarida ta'kidlanganidek, sifat nazorati bo'yicha chora-tadbirlar va sertifikatlashtirish dasturlariga sarmoya kiritish orqali o'zbek korxonalari iste'molchilar ishonchini oshirishi va tashqi bozorlarda raqobatbardosh ustunlikka ega bo'lishi mumkin. Elektron tijoratning paydo bo'lishi xalqaro savdo landshaftini tubdan o'zgartirib, O'zbekistonga o'z mahsulotlarini jahon miqyosida namoyish etish uchun misli ko'rilmagan imkoniyatlarni taqdim etdi. Isakov (2020) va Karimov (2021) tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda onlayn platformalarning bozor imkoniyatlarini kengaytirish va o'zbek bizneslari uchun transchegaraviy tranzaksiyalarni osonlashtirishdagi transformativ ta'siri o'rganilgan. Amazon, e-Bay va Alibaba kabi platformalardan foydalanish orqali o'zbekistonlik tadbirkorlar geografik cheklavlarni yengib o'tib, turli iste'molchi demografiyasidan foydalanishlari mumkin, buni Yo'ldoshev (2019) va Saidov (2020) izlanishlari tasdiqlaydi. O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozorlardagi ulkan salohiyatiga qaramay, barqaror raqobatbardoshlikka erishish yo'lida bir qancha muammolar saqlanib qolmoqda. Mustafoyev (2018) va Xodjayeve (2021) tomonidan aniqlanganidek, logistika cheklavlari, moliyadan foydalanishning cheklanganligi va tartibga soluvchi to'siqlar eksportchi bo'lganlar uchun katta to'siqlarni keltirib chiqaradi. Ushbu muammolarni hal qilish xalqaro savdo va tadbirkorlik uchun qulay muhitni yaratish uchun siyosat islohotlari, infratuzilma investitsiyalari va salohiyatni oshirish tashabbuslarini o'z ichiga olgan ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi.

O'zbekistonning tashqi bozorlardagi raqobatbardoshligining madaniy, sifat va texnologik jihatlarni qamrab olgan ko'p qirrali xususiyatini ta'kidlaydi. O'zining boy merosidan foydalanish, jahon sifat standartlariga rioya qilish va elektron tijorat imkoniyatlaridan foydalanish orqali O'zbekiston an'ana va innovatsiyalar mohiyatini o'zida mujassam etgan jozibali mahsulotlar assortimentini taklif qilib, jahon sahnasida o'z o'rnini egallashga tayyor.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolada O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligini oshirishda metodologiya sifatida Xerfindal-Xirshman indeksidan foydalanilgan. Tadqiqot usullari, ma'lumotlar to'plash va analiz qilish jarayonlari, statistik ma'lumotlar, shuningdek olingan natijalar va ularning tahlilini o'z ichiga oladi. Tadqiqotning metodologiyasi quyidagi bosqichlardan iborat: ma'lumotlarni to'plash, analiz, natijalar va tahlil.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi oshirish o'z navbatida export salohiyatining potensialini oshirish bilan bog'liq.

Milliy eksportyorlarni va tadbirkorlarni rag'batlantirish, ortiqcha to'lovlardan ozod qilish ularning sifatli tovarlarni ishlab chiqarishiga yo'l ochishi mumkin. O'z o'rnida, milliy valyuta kursining pasayishi eksportga rag'bat beradi. Misol uchun, milliy valyuta kursining 10% ga qadrsizlanishi amalda eksport tovarlarimizning chet el bozorida 10% ga arzonroq bo'lishiga hamda ularning raqobatbardoshligini oshishiga olib keladi. Import mahsulotlari esa ichki bozorda 10% ga qimmatlashadi, natijada ichki bozorda ularning raqobatbardoshligi pasayadi.

[1] Bu tahlil natijasi narx bilan bog'liq bo'lgan milliy tovarlarimizni raqobatbardoshligini oshirish yo'llaridan biri hisoblanadi.

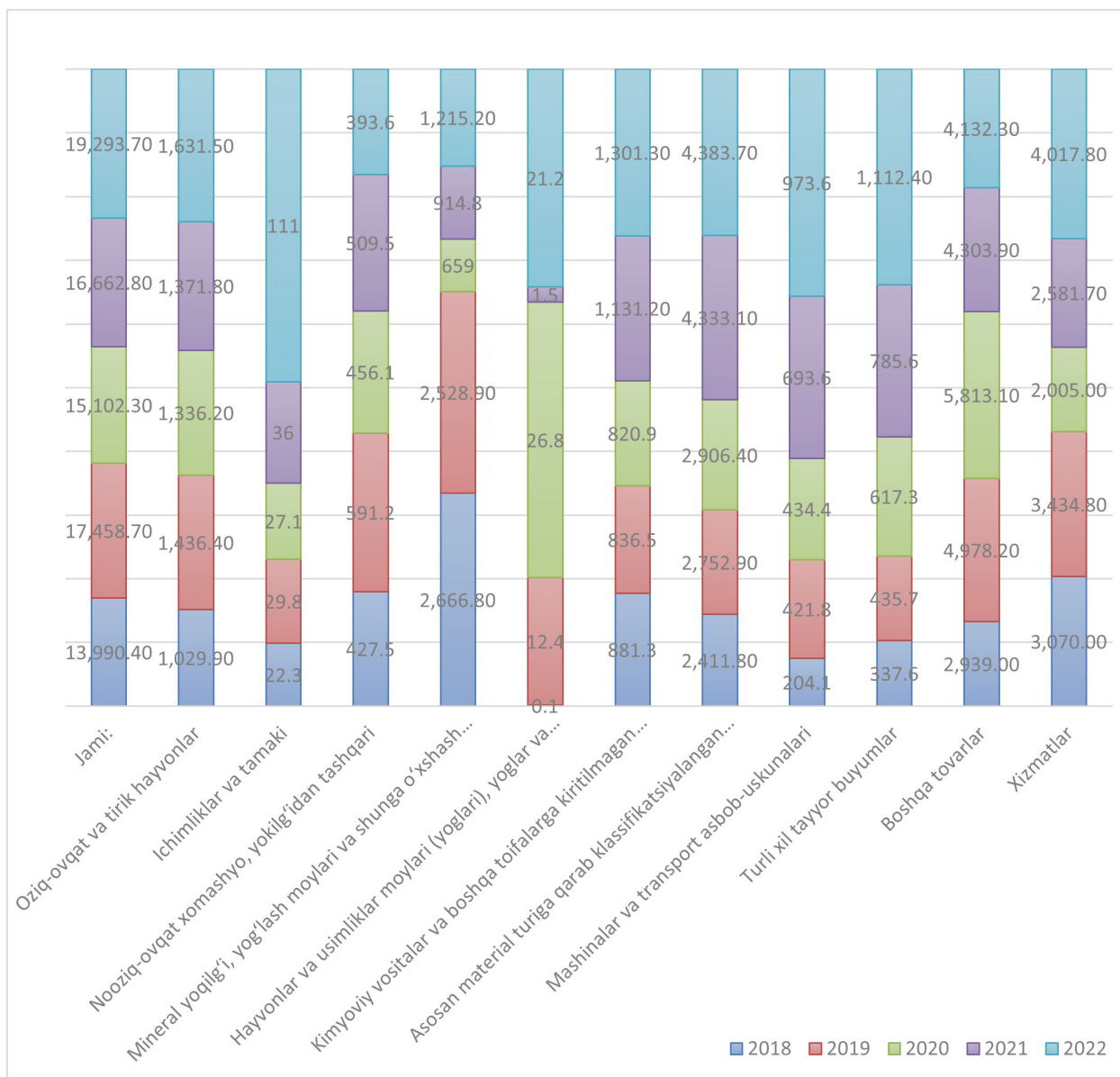
Qolaversa O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi oshirish va milliy brendlar sonini hamda sifatini oshirish maqsadida "O'zbekiston-2030" strategiyasida ham alohida to'xtalib o'tilgan.

Milliy iqtisodiyotning eksport salohiyatini kuchaytirish va uning tarkibida qo'shilgan qiymati yuqori bo'lgan mahsulotlar ulushini keskin oshirish magsadida:

- Eksport hajmini 2 barobar oshirish va 45 milliard dollarga yetkazish, eksportchi korxonalar sonini 6,5 mingga 15 mingga yetkazish;
- Eksport tarkibida tayyor va yarim tayyor mahsulotlar hajmini 3,3 barobar ko'paytirish, Yevropa davlatlariga GSP+ va boshqa tizimlari doirasida tayyor va texnologik mahsulotlar eksportini kengaytirish;
- Xalqaro standartlar joriy qilingan korxonalar sonini 10 barobarga oshirish va ular sonini 5 mingga yetkazish;

- Dunyoning 50 ta nufuzli brendlari bilan maxsus iqtisodiy zonalarini tashkil qilish;
- “Yangi O‘zbekiston – raqobatbardosh mahsulotlar yurti” g‘oyasi asosida milliy brendlarni xorijiy bozorlarga olib chiqadigan eksportchilarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash.^[2]

1-rasm: Eksport tarkibi (XSST-2008) mln.AQSH.doll.¹

Raqobatbardoshlik-bu tovarlarning tashqi savdo sheriklari tovarlari bilan taqqoslangandagi jozibadorlik darajasi. Tovarning raqobatbardoshlik darajasiga mamlakatdagi va hamkor davlatlardagi narx, shuningdek, valyutalarning nominal kursi ta'sir qiladi.

Bu esa o'z o'rnida mamlakatning tashqi bozorlarga raqobatbardosh mahsulotlarni yetkazib berishida O'zbekistonning bank tizimidagi raqobat darajasi ham muhim rol o'ynaydi. Sababi jahon bozorlariga mahsulot yetkazib berishda to'lov jarayonlarining katta qismi banklar orqali amalga oshiriladi. Makroiqtisodiy va hududi tadqiqotlar institut mutaxassislari tomonidan 2023-yilda O'zbekiston bank tizimidagi raqobat darajasi tahlil qilindi.

Mazkur tadqiqotda Xerfindal-Xirshman indeksi (Herfindahl-Hirschman Index, HHI) dan foydalanildi. Xerfindal-Xirshman indeksi bozor konsentratsiyasining umumqabul qilingan o'lchovlaridan biri va undan bozor raqobatbardoshligini aniqlashda foydalaniladi. HHI 1500 dan past bo'lgan bozor raqobatbardosh bozor, HHI 1500 dan 2500 gacha bo'lgan bozor o'rta darajada konsentratsiyalashgan, HHI 2500 yoki undan yuqori bo'lgan bozor esa yuqori darajada konsentratsiyalashgan hisoblanadi. So'nggi 5 yilda O'zbekiston bank tizimida raqobat aktivlar

1 Stat.uz ma'lumotlari asosida tayyorlandi

bo'yicha ham, kreditlar bo'yicha ham, depozitlar bo'yicha ham ortib bormoqda. 2018 yilning 1-yanvar holatiga ko'ra, aktivlar bo'yicha HHI indeksi 1520 ga teng bo'lgan, 2022 yil 1-dekabr holatiga ko'ra, 1016 gacha pasaygan. Ushbu ko'rsatkich kreditlar bo'yicha 1709 dan 1082 gacha tushdi.^[3]

Bundan tashqari, 2023-yilning birinchi choragida savdo sheriklari bo'lgan mamlakatlarning valyutalari kursi o'zgarishi O'zbekistonning tashqi raqobatbardoshligiga qanday ta'sir ko'rsatgani baholandi.

Makroiqtisodiy va hududiy tadqiqotlar instituti ekspertlari ayni yo'nalishda O'zbekistonning asosiy savdo sheriklari bo'lgan 15 ta mamlakat-Xitoy, Rossiya, Qozog'iston, Turkiya, Koreya Respublikasi, Germaniya, Afg'oniston, Braziliya, Eron, Hindiston, Ukraina, Latviya, Litva, Qirg'iziston va Fransiya bo'yicha tahlil o'tkazdi:

- sherik mamlakatlarning O'zbekiston tashqi savdo aylanmasidagi umumiy ulushi hisoblab chiqildi. U 65,5 foizni tashkil etgan;
- ko'rib chiqilayotgan davrda ushbu mamlakatlardagi iste'mol narxlari indeksining o'sish sur'ati tahlil qilindi;
- valyuta kurslari dinamikasi hisoblandi. Rossiya rubli 2023-yilning mart oyida yil boshidagiga nisbatan 0,2 foiz qadrsizlandi (45,64 dan 45,75 ga). Bu xorijiy mamlakatlar tomonidan Rossiyaga nisbatan qo'llanilayotgan sanksiyalar bilan bog'liq. Qozog'iston tengesi 0,9 foizga mustahkamlandi (416,92 dan 412,81 ga), Turkiya lirasida esa 2,1 foizga qadrsizlandi (14,1 dan 14,4 ga);
- har bir mamlakat uchun nominal samarali valyuta kursi hisoblandi, shuningdek, inflyatsiya darajasi inobatga olingan holda real samarali valyuta kursi aniqlandi. Real samarali valyuta kursining o'sishi, mamlakat eksportining qimmatlashayotgani, importining esa arzonlashayotganidan dalolat. Real samarali valyuta kursining pasayishi esa aksincha.

Nominal samarali valyuta kursi tahlili natijalari O'zbekistonning tashqi raqobatbardoshligi faqat Turkiyaga nisbatan oshganligi (NEER=2,03), qolgan mamlakatlarga nisbatan esa pasayganligini ko'rsatmoqda. Shu bilan birga, real samarali valyuta kursi Turkiya, Koreya Respublikasi, Germaniya, Afg'oniston, Braziliya, Qirg'iziston, Fransiya, Italiya va Yaponiyaga nisbatan mustahkamlangan, ya'ni ushbu hamkor mamlakatlarga eksportimiz qimmatlashib, importimiz arzonlashgan. Boshqa asosiy hamkor mamlakatlar-Xitoy, Rossiya, Qozog'iston, Eron, Hindiston, Ukraina, Latviya, Litva, Belarus va Turkmanistonga nisbatan eksport qiymati pasaygan, import qiymati esa oshgan.

O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligini oshirishda "online platformalar" katta ahamiyat kasb etadi. Qolaversa, nafaqat tashqi bozorlarda balki ichki bozorlarning raqobatbardoshligini oshirishda "online platformalar" dan juda zarur hisoblanadi. Shulardan biri "E-AUKSION" elektron savdo platformasidir. "E-AUKSION" elektron savdo platforma (savdo maydoncha)si O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 27-iyuldagi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etishda mol-mulkni realizatsiya qilish tartib-taomillarini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3149-son qarori bilan tashkil etilgan. Elektron onlayn-auksionlar Internet tarmog'i orqali ishtirok etish imkonini beradigan hamda buyurtmalarni qabul qilish va g'olibni aniqlash tartib-taomillariga aralashuvni istisno etadigan maxsus dasturiy mahsulotdan foydalanilgan holda o'tkaziladi.

Jahon bozorlarida eksport va import amaliyotini bajarishda hamda mahalliy va xorijiy tadbirkorlar uchun mo'ljallangan "Uzbekistan Trade Info" online platformasi samarali ish olib bormoqda. O'zbekiston Respublikasi Investitsiyalar, sanoat va savdo vazirligi tomonidan Xalqaro Savdo Markazi (ITC) texnik yordamida, Birlashgan Millatlar Tashkilotining savdo va taraqqiyot bo'yicha konferensiyasi (UNCTAD)ning qo'shimcha texnik yordami va Yevropa Ittifoqi (EI) tomonidan moliyalashtirilgan "Uzbekistan Trade Info" bosqichma-bosqich savdo axborot platformasi hisoblanadi. "Uzbekistan Trade Info" platformasi JSTning Savdo tartibotlarini soddalashtirish bitimiga to'liq rioya qilgan holda mahalliy va xorijiy tadbirkorlar uchun import, eksport va tranzit tartib-qoidalarini bosqichma-bosqich ifoda etuvchi qo'llanmadir. Ushbu platforma O'zbekiston Respublikasi hukumati uchun biznes hamjamiyat manfaati yo'lida savdo jarayonlarini optimallashtirish va soddalashtirishga yordam beradi.

Keltirilgan ma'lumotlardan shuni tahlil qilishimiz mumkinki, O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi oshirishda har tomonlama natijali chora-tadbirlarni amalga oshirmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maqola O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi va onlayn platformalarning roli haqida asosli tadqiqotlarga, ma'lumotlarga va tahlillarga asoslanadi. Ushbu maqolada ko'rsatilgan yuqori potensialli onlayn platformalar, masalan "E-AUKSION" va "Uzbekistan Trade Info", O'zbekistonning tashqi bozordagi mahsulotlarining raqobatbardoshligini oshirishda katta ahamiyatga ega.

Tahlil natijalariga ko'ra, O'zbekistonning tashqi bozordagi raqobatbardoshligini oshirishda "online platformalar"ning katta muhim roli bor. Bular tadbirkorlarga tashqi bozorlarga kirish, export va import jarayonlarini soddalashtirish va sifatli mahsulotlarini dunyoning keng qamrovli bozorida taqdim etishda yordam beradi. Tahlilda ma'lum bo'lganidek, onlayn platformalar yaxshi tuzilmagan bozorlarni yangilikka olib chiqishda yordam beradi va mamlakatning eksport salohiyatini oshirishda muhim vazifalarni bajaradi.

Takliflar:

- O'zbekistonning onlayn platformalardan foydalanishda olib borilayotgan islohotlar ko'lamini kengaytirish va ularning yordamida yangi sifatli mahsulotlarni dunyoning kengaytirilgan bozorlarida taqdim etish uchun strategiyani rivojlantirish;
- Onlayn platformalarni sifatli mahsulotlarni eksport qilishda xizmat qiladigan keng doirali xizmatlarga aylantirish uchun yangi texnologiyalarni joriy etish;
- O'zbekiston tadbirkorlariga onlayn savdo platformalarini sifatli mahsulotlarini tashqi bozorga yetkazish va eksport jarayonlarini soddalashtirishda qo'llab-quvvatlash uchun dastlabki bilimlar loyihasini amalga oshirish;
- O'zbekistonning tashqi bozordagi raqobatbardoshligini oshirish uchun yangi onlayn savdo platformalarini takomillashtirish, davlat va maxsus tashkilotlar orasida hamkorlikni rivojlantirish.

Ushbu takliflar O'zbekistonning tashqi bozordagi raqobatbardoshligini oshirishda onlayn platformalarining yanada rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. Bu takliflar o'zbek tadbirkorlariga va mamlakatning iqtisodiyotiga keng imkoniyatlar ochishda yordam berishi kutilmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mirkomil Xolboyev iqtisodchi, Janubiy Koreyadagi Jeonbuk milliy universiteti Xalqaro savdo yo'nalishi magistranti. "Tashqi savdo defitsitining o'sishi. Bu milliy iqtisodiyotimiz uchun xatarlimi?". Maqola–2022.
2. "O'zbekiston – 2030" strategiyasi 2023.
3. Makroiqtisodiy va hududiy tadqiqotlar instituti (MHTI), 2023-yilda chop etilgan tadqiqotlar.
4. Avazbek Xudoyqulov, O'zbekistonning tashqi raqobatbardoshligi mustahkamlanyaptimi? Maqola–2023.
5. Uzbekistan Trade Info sayti.
6. Stat.uz
7. Lex.uz

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.